Број 31. У Новом Саду, у петак 11. фебруара 1900. Год. XXXV.

„Застава“ излази: сваки дан осим понедељника и дана за свецем

Цена је за Аустро-Угарску: на један месец 2 кр. 40 пот., на четврт године 7 круна. За Црну Гору, Србију и Немачку: на четврт године 9 круна, а за све остале стране земље на четврт год. 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: на пола године 2 круне, на целу годину 4 круне.

Поједини бројеви стају 10 потура.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 60 потура сваки пут.

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јов. Т. Чавића, на пијаци.

Рукописе не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 потура.

Јад и невоља.

Било некад, сад се приповеда. По питомој и плодној равници Бачке жупаније, богато златно класје по пространим њивама, а лепи виногради по брежуљцима и висоравнима, казиваше путницима, да је Бачка жупанија најбогатија покрајина Угарске. Њени становници имали су из године у годину све то више жита и доброга вина, а у џепу све то више лепих банкнота. Са срцем пуним задовољства и са устима пуним хвале, ходали су Бачвани поносито по беломе свету и причали о богатству свога краја, свога завичаја.

Па то и такво стање овог сваким изобиљем благословеног краја, изазивало је често и мог деда Миту из В. да рекне:

— Видиш, синко, овај комад земље, што се протеже тамо од Новога Сада, па до Сегедина, а одавде на ону страну тамо до Дунава па доле и опет до Новога Сада — ту ти је живот. Сви други крајеви у нашој земљи, нису ни близу оно, што је Бачка.

И деда Мита имао је право. Само што то и тако беше у Бачкој — некад. А сад?

Ево да вам кажем, како је данас у Бачкој. Данас се све то више чује: Бачка је данас жалосна слика опште народне пропасти, рђавих новчаних и економних одношаја. Некад беше Бачка, земља благостања и изобиља, а данас је жупанија та препуна сиротих, гладних, голих и босих људи без рада и занимања, без икаква извора за одржање и живљење. Жалосни гласови чују се данас све чешће и чешће са разних крајева Бачке, тако, да би човек чисто закукао: Кад је у теби, богата Бачко, данас оваки јад и невоља, да шта је и како је тек у осталим крајевима ове земље наше?!

Из бачких угледних села, Куле, Црвенке, Торже, Секића, Кишкера и др. стижу нам жалосни гласови о јаду и невољи тамошњег становништва. Становници су ти Немци, који су познати са своје вредноће и штедљива живљења. Па ипак, крај свега тога, што су вредни и штедљиви, велика већина тих становника не може више да опстане на досадашњим својим огњиштима. Велика већина становништва тих села, хоће да напусте своја села и да се селе у земљу, из које су се пре сто година њихови претци амо доселили. Иду да траже нову, бољу домовину.

Па замислите сад, кад такав јад и невоља владају код вредних и штедљивих Немаца, шта и како је тек код осталих становника бачких — Срба, Словака и самих Мађара? Овима ако није горе, зацело боље није.

И то је оно, што нас мора бацити у бригу. Као људи морамо да жалимо иноплеменике, а као Срби — Србе у Бачкој. Ни једнима није добро, никоме није по вољи данашње зло стање, па стога се једни буне и гласно протестују као „социјали“, а други ето селе, да траже и нађу боље.

Из самог Кишкера је за кратко време иселило и отишло у иноземство више од шездесет породица.

А из Апатина јављају жалосну вест, да је тамо ових дана једна сирота мати повешала четворо своје деце, па најзад и себе саму и то зато, што нису имали шта да једу. Срећом, на врисак дечице, дотрчаше суседи, те за времена спасоше и матер и децу од извесне смрти.

Ето, то су те жалосне вести, које се данас шире по некад богатој Бачкој. И доиста су жалосне те вести, а још је жалоснији и неутешнији положај велике већине сиротог и јадног становништа бачког.

Хеј, кад би они, што ведре и облаче у овој жалосној земљи, ударили бољим путем и латили се паметније и корисније политике, него што је данас воде, политике среће и благостања оних милијуна јадних сиротана без хлеба и рада!

Саопштио: **З. В.**

Нови Сад, 10. фебруара.

Српски захтеви и „Обзор“. Кад је у сабору Хрватске и Славоније дошло на дневни ред српско питање, Обзораши су мудро ћутали и нису гласали ни за предлог владин ни против њега. (Таких синова имаде на несрећу и наш народ!) Сад се позивају у 41. бр. „Обзора“ у првом чланку на своје писање у прошлим годинама „о свим тим стварима“, које као да је повољно било по Србе. Међутим читавим чланком већ унапред бацају кривицу на Србе у Тројединици, што су својим захтевима изазвали владу, да уређује међуверске одношаје, па ће влада употребити сад ову прилику (као да она не би и иначе могла, ако јој је стало до тога), да верске одношаје среди на ванверској основи, онако, као што је учињено у Угарској с црквено-политичким реформама. И ако би се ово догодило, зато би били криви — ми Срби.

„Могло би се догодити, да се Срби још љуто покају, што су ишли сада потезати уређење интерконфесионалних одношаја“ вели „Обзор“. А зашто? Зар зато, што су Срби тражили за себе народна и верска права, која Хрвати досад уживају? И зато да буду они криви, кад се Хрватској и Славонији натуре црквено-политичке реформе, као и овде у Угарској? Зар зато, што могу непозвани прокопати кућу, да на њој не пробијамо прозоре и врата?

„Обзор“ подиже ето бедем, иза кога ће пуцати, не на ону страну с које му зло прети, него на нас. Таким варљивим доскочицама не могу се омаловажити српски захтеви, а не ће се ни заплашити Срби, да повуку натраг своје захтеве, те да тако учине радост — „Обзору“.

*

Народносно питање. Од како је министар председник Сел изашао с бојом на среду да и он тера досадашњу политику против народности, само не онако силовито као Тиса и Банфи — приређују се у угарском сабору беседе о народносном питању. У седници од уторника чули смо, да је народ мађарски витешки народ, и да је за то народностима дао народносни закон од 1867. године, али народности нису увек заслужне овога закона. Чули смо, да народности треба да изаберу себи посланике за угарски сабор, али да ти посланици не буду одељени, него да се прикључе ма којој од саборских странака. А чули смо још нешто. Ни мање ни више, него треба народности да покажу, да су они Мађари, па ће се онда с њима мир утврдити. Као што се види, народносни закон нисмо заслужили. (Та он и онако постоји само на папиру!) Треба да уђемо у мађарске странке и треба напросто да будемо Мађари — ако желимо мира. Па лепо! Само нека нам је слободно приметити, да за народносним законом не би заплакали, кад би га нестало, јер је он и онако

ПОДЛИСТАК.

О МИЛЕТИЋЕВУ ПОРЕКЛУ.

Лане на рођендан др. Светозара Милетића, (10. фебруара) изашао је у »Застави« подлистак о Милетићеву пореклу.

Тамо је наведено, да у Ђорђа Милетића из Каћа има једна веома стара и занимљива књига. У првом делу те књиге исписане су побожне песме на старословенском језику, које су певане по народу о великим празницима.

Та се књига налази од г. 1785. у рукама Милетићеве породице, прелазила је од оца на сина; у њој су забележени рођаји, венчања и смртни случајеви у породици и с том књигом у руци у стању смо да утврдимо много штошта о претцима дра Св. Милетића.

На почетку поменуте књиге забележено је старо-словенским словима ово: »Сију књигу дарова отац Аврам Рићички, парох лочки у место сина свога возљубив магистера виловачког Аврама Милетића и чрез великаго мнјенија и спомена в' љубви и благосклоности дарова ју у дому својему у Локу 1785. 11. новембра.

Из овог старог записа види се, да је Аврам Милетић — дед дра Св. Милетића — био г. 1785. учитељ у Вилову и да га је лочки свештеник Рићички заволео на место сина свог, да је имао високо мишљење о њему и даровао му ту књигу. Међутим о Авраму Милетићу, деди дра Светозара Милетића, познато је у породици само то, да је он био трговац као што је то забележио и др. Светозар Милетић у своме животопису. Он је познат у породици под именом грк Аврам. Из чега излази, да није одвише дуго учитељевао.

Поуздани подаци почињу дакле тек са дедом Др. Св. Милетића, Аврамом. Предање које је у Милетићевој породици прелазило од оца на сина, казује нам, да је отац овог Аврама Милетића, прешао из Срема са целом својом породицом, имао је пет синова. А додато је било и ово:

Изгледа и може се на сигурно рећи да се предак Милетићевих, који је из Срема дошао у Шајкашку звао Георгије, јер је Аврам Милетић крстио свога сина тим дединим именом. Тај српски обичај се у Милетићевој породици веома пазио и т. д.

Сад ћемо то у нечем да допунимо и исправимо. Јеца рођена Милетић, данас је најстарија од Милетићевих, (има около 90 год.) и још се веома добро сећа свију догађаја и прилика о породици њеној. Она је удата за Миту Томића у Фелдварцу, те кад је изашао лане поменути подлистак у »Застави«, она је у једном писму, писано руком њеног мужа, исправила једну погрешку у том подлиску, а уједно испричала, што зна о Милетићевој породици. То је занимљиво писмо било упућено на Ђорђа Милетића у Каћ, и ми га овде саопштавамо

У Фелдварцу 25. фебруара 1899.

Читао сам у 22 броју Заставе од 10. фебруара ове (1899.) године, о Милетићевој породици.

Стоји, што је J. T. написао, да је ваш прадеда из Босне у Срем пребегао, и после се у Шајкашку, у Каћ доселио.

Како се он звао, то J. T. није могао сигурно дознати, ал каже, мисли, да се звао Георгије. Но то не стоји. Милетић, који је пребегао из Босне, Костајнице, звао се Сима, а његова жена Јеца. То је сво село знало.

А кад се родио отац др. Светозара Милетића, Сима (1802. г.) он је добио дедино име,

Сима Милетић, који је добегао из Босне. па се настанио у Каћу, имао је пет синова. Кузмана и Дамјана, (то су били близанци Аврама, Исака и Васу.

Трећи син Симин, Аврам, родио је Симу, оца др. Светозара Милетића, а Светозар је на крштењу такође добио дедино име Аврам, али му мати задржа име, које је добио на знамењу: — Светозар.

Кад се први, Сима Милетић доселио у Каћ, био је у оно време богат трговац с дућаном, а трговао је и с марвом, целепима.

Његов син Аврам (дед др. Светозара Ми-

само написан, и у њему нема онога, што би народностима по праву припадало. А кад би народности ушле у угарски сабор. оне би знале, какав би положај заузеле и не би чекале, да их у томе поучавају: Шољмоши, Комјати, Варгичи и већ како се зову сви они, што народностима подносе онако искрене и „незнатне“ услове, под којима да учине с њима мир.

Писмо из Србије.

Београд, 7. фебруара 1900.

Већ је решена ствар, да ће држава закључити и примити зајам за општину. Општини треба 10 милијуна дичара да озида кеј (обалу и пристаниште), да каналише варош и подигне неколико јавних грађевина. Тај зајам је осигуран од чиста прихода трошаринског, који износи 600.000 динара годишње. Установа трошарине дело је радикалне управе. За не пуне три гоне, док су радикали управљали општином, варош је снабдевена разгранатим водоводом, електричним осветљењем и трамвајима, неколиким горостасним школским зградама, варошким баштама и т. д. Били су већ примљени нацрти плана за кеј и каналисање вароши, када је обуставом устава од 1888. год. наступио застој на све стране. Београдском општином почели су управљати наименовани председници и та општина постаде тркалиштем најпустошнијих злоупотреба и нереда. Нити се што хтело радити, нити чувати урађено. Утврђени круг којим је радикална општинска управа хтела дати оквир правилном развоју вароши, напуштен је и пренебрегнут и све пружа неутешну слику пупилног имања, које поткрадају стараоци и разносе суседи. Прекјуче је на претресу кривице управника општин. трошарине само мало пуштена светлост на ужасно стање расула и квара, какав се био залегао у општини.

Видећи, да приход трошарински иде у растур, пре 2 месеца закључи председник Стефановић на залогу тог прихода зајам код једне франц. групе. Влада га одмах збаци и уговор раскине. — Министар Вукашин је већ у Бечу, где преговара о зајму за општину. То Вукашиново посредовање прави је подсмеј на здраву памет. Облигације државна зајма једва се плаћају са 60% вредности и министар који тако газдује, намеће се за тутора другоме Не значи ли то, онемогућити повољан зајам какав може добити општина, којом се само рђаво управља, али која није дужна и има чим да обезбеди зајам. Како код новчаног света стоје у погледу кредита српска државна управа и београдска општина, видело се пре годину и по дана, кад је општини за њене облигације понуђено 92% а министар финансија за државни рачун 45% па и то у еспапу — пушкама.

У Србији је дакле на реду закидање новца, пошто су грађанима закинута сва политичка права. Кад се више не може задужити ни истерати порезом, отпочела се преметачина народних џепова, онако као што распикућа дреши ситне уштеде своје матере, остављене за црне дане.

И ових десет милијуна отићи ће тамо, куда су отишли милијуни уштеде покојног књаза Михаила, па и сабља његова, куда је отишло безброј благо народно, сви фондови, милијуни пок. цара Александра III. непокретно имање двора српског, новац краљице Наталије . . . ко ће све побројати. Жалосно!

Политички преглед.

Аустријски сабор је отворен данас у четвртак и сви су изгледи, да не ће дуго трајати нити што урадити, јер се Чеси спремају да спрече саборски рад. И то за то, што су Немци спречавали саборски рад онда, кад се њима, Немцима, што није допадало.

Угарски сабор. У седници угарског сабора говорио је Берзевици о народносном питању. Каже: Све мађарске странке треба да су у томе сложне. Народности треба да знају, да се од промене владе немају надати никаквој промени. Слаже се са Селовим програмом. Министар председник Сел говорио је, да ће он бранити народностима њихов језик, њихову културу, њихову веру, али само до оне границе, до које допушта корист државне мађарске мисли. (Дакле чак и вера српско-православна не може се одржати чиста? Зар се ни она не слаже с државном мађарском мишљу? Овако становиште угарског министра председника противно је сваком закону, јер закон не зна за ту границу.) Даље је изјавио министар, да ће преко конзулата пазити на стране агитаторе и обећао је, да ће од сад више новца трошити, да стран свет буде о нама боље обавештен. (То сигурно значи да страна штампа пише од сад више против народности.) Црквене књиге православне и друге штампаће у Пешти, јер не допушта да се доносе са стране.

Пазиће, да из страних држава не долазе више поједини политички агитатори, који се издају за научењаке. Прича, како је био Сирку из Русије, те се бавио врло дуго у Новом Саду, бајаги, да проучава историјске изворе. Хтео је и опет да дође, али му је јављено, да остане где је. Обриче, да ће бити благ, али ће с агитаторима строго поступати. Из свега тог говора види се, да министар председник Сел има већ спреман колач, па сад само тражи узрока, како да нам га надроби. Прво је говорио о правди, сад прети и тешко да не ће бити крај каква неправда. Скоро ћемо имати прилике, да видимо тог праведног министра-председника на делу, и онда ћемо проговорити о њему коју више.

Рат између Енглеске и Транзвала.

У Лондону ликују. Заносно одушевљење је све занело. И судећи по најновијим вестима, што стигоше у Лондон, Енглезима као да се осменула ратна срећа

Истина до одлучна боја још није дошло, али изгледа, да је Френшова војска раздељена и да је један део њен опкољен.

Тако јављају из Лондона, да је енглеска војска напала авангарду Кронжове војске. 200 Бура били су посели висове код Кипдрифта, одакле су бранили одступање главне своје војске. Два виса су Енглези на јуриш заузели, а трећи су Бури врло истрајно бранили. Међутим је главној бурској војсци пошло за руком да заузме Климпскралдрифт, и у јужном правцу да пређе реку. Енглези су одмах послали појача одељења своје војске, да спрече Бурима прелаз. Али кад су ова одељења стигла на обалу, видеше, да је већи део бурске војске већ прешао реку, и да је немогуће да се прелаз спречи. Сутра дан у јутру Кронжова војска била је у потпуном узмицању на јужној обали реке Модера. Киченер и Кели Кен иду Бурима узастопце. А генерал Макдоналд пожурио је Коодосрандрифту, да тамо још за времена пресече непријатељу пут.

Као што се види, до одлучне битке још није дошло А ова вест је без сумње заодевена врло ружичастом бојом. Но једно изгледа, да се Кронж врло нагло повлачи, и да му Енглези следе узастопце. До год не стигну вести о исходу гоњења Кронжове војске и о поразу његову, дотле нам и радост Енглеза изгледа јако претерана. Али донекле се та радост даје и оправдати, јер сироти Енглези досада су научили само да вуку батине и узмичу, а сад ево где и они већ гоне непријатеља. И потпуно је оправдана она грозничава узбуђеност, са којом се чека исход о гоњењу Кронжове војске. Иста радост и иста грозничавост овладала је била Лондоном, када је Булер прешао био Тугелу и заузео Шпијон Коп. Па знамо како се свршило. Само да се неиспуни и сад то исто, и да Лондоном за дан два опет не завлада пренераженост.

Но поред ове вести стигла је и у Брисел друга вест. Наиме генерал Жубер заповедио је свој војсци својој у Наталу, да се повуче са транзвалске границе. По томе је напуштање Ледисмита и Натала на прагу. И генералу Вајту куцнуо је час ослобођења. Мора да су били врло крупни разлози, да је Жубер учинио овај корак. Без сумње ће овоме бити узроци озбиљно стање на западном бојишту.

Ако су обе вести ове истините, а нарочито ова друга, онда се заносна радост у Лондону даје потпуно и разумети. Но изгледа да су ове вести прерано. Тим више што још у Лондону не објавише званичан извештај о томе. А то би за цело одмах учинили, само да им такове вести стигоше.

Још су стигле две вести, које говоре о поразу енглеске војске. Једна је из Градока и вели, да је код реке Рита пошло Бурима за руком да заплене сав провијант енглески. 1800 Бура са 9 топа напали су овај транспорт. Борба је трајала целог дана и Бури освојише 180 кола са раном за људе и стоку. Хајкачи и војници делом су погинули а делом заробљени.

Други пораз постигао је Енглезе код Крокодил-пола. Једно одељење енглеске војске напало је на бурски положај код Крокодил-пола Но после дуже борбе мораде се повући, поред великих губитака. 2 официра и 19 војника је рањено, а 1 официр и 9 војника заробљено; остали већим делом изгибоше.

Ево како ће се свршити.

Један господин позвао био неког на вечеру, па се покајао!

летића) преселио се у Мошорин, где је био трговац, те се тако и Светозар Милетић родио у Мошорину.

Ти знаш, да је најмлађи син првог Симе Милетића, Васа Милетић умр'о у Бечу, где је био велики господин. А како је он дошао у Беч, то је било овако:

Код твог прадеде Симе, долазила су највећа господа, па и владика је код њега ноћио, јер наравно у оно време, какве су биле куће у граници. Прадеда Сима био је човек богат и уређен у свему, па откуд је ко дошао, он управо код прадеде Симе Милетића. Ту је с аки господски био дочекан, и тако једном царски комесар је из Тителa на каруцама пропутовао и сврати код прадеде Симе на ноћиште.

Најмлађи син Васа (могло му је бити око 10 година) умиљавао се као дете томе господину. Господин виде умиљато, бистро и разборито дете, узме га у вољу, и упита га: били ишао с њим у Беч па ће се возити увек на каруцама и постати велики господин.

Дете пристане, господин узе то озбиљно, а баба Јеца поче плакати, но напослетку на молбу пристане да господин одведе дете на школе.

Господин однесе дете на каруца у Беч и тамо је Васа Милетић постао код дворског војничког савета у Бечу директор војене канцеларије.*)

*) Ово је све истина. И др. Св. Милетић има о овоме у свом животопису. Пр. ур. „Заставе“.

Ово све Јеца је од деда Косте и од матере слушала, кад су се више пута о томе разговарали; деда Коста га је врло добро упамтио

О прадеди Сими вели, да је био крупан, дебео човек и носио је шешир на три ћошка. И деда Коста каже: Кад сам год прошао онуда као дете, а он седи пред дућаном. Скинем шешир и пољубим га у руку, а он ме поглади по глави и вели: Жив био; ти ћеш бити ваљан! Деда Сима је био благ и речит. Кад му ко дође и потужи му се на што, он узме штап у руке, те хајд помажи му, јер је он само правду љубио.

Деда Сима и његова Јеца умрли су у Каћу. Исак се одселио у Кулпин и тамо умро код његове деце. Од његове лозе има највише Милетићевих, било их је трговаца и натароша у Силбашу, а и адвокат др. Богољуб Милетић, који је пре 4 године умро у Броду, од Исакове је лозе Многи су се разишли које у Земун, које у Србију. Кузман је имао само једног сина Пају и једну кћер Милу. Паја је умро, а Мила се удала у Лединце у Пецину кућу.

Сад збогом остај

Мита и Јеца Томић.

— Било би ми врло непријатно, да ми он дође, рече својим пријатељима. Ми би без њега много лепше провели.

— Па то је лако, рекоше они. Јавите му да вам се поболела куварица.

То се господину врло допало и он рече:

— Зар ја да му јавим? Не би ли то учинили ви, драги пријатељи?!

— Зашто да не, врло радо, рекоше они и учинише.

Но кад се приближило време вечери, те д ђоше они, који га онако лепо научише, до мађинове слуге их дочекаше и рекоше им:

— Молим вас господо, да извините, не може бити ништа од вечере, јер ви најбоље знате, да се господину куварица поболела.

Може се мислити, како је било тој господи!

Сад се у Загребу опет бан покајао и био је врло нерасположен јер се бојао, мораће да почасти српски народ, као што је обећао. А да то учини морао би изнети на сто и српску заставу и ћирилицу и вероисповедне школе и још много што шта.

То му би врло непријатно. И он се обрати на своје добре пријатеље, на чланове српског клуба и рече им: Врло ми је незгодно да сад испуним српском народу оно, што сам му обећао, још док сам био »српски бан.« Да могу какогод извући се. А ми би онда много боље вечерали, кад не би с нами био и српски народ.

— Па то је лако, рекоше му неки његови пријатељи из српског клуба.

— Како лако? пита бан.

— Не треба ту много. Кажите ви само српском народу, поболеле вам се куварице. Зато се није могло све још прекувати, ни бити готово. Него нек вам се даде времена, да прокувате, проштудирате. . .

— Зар ја то да кажем? пита бан.

— Ви!

— Немојте тако господо, моли он, него кажите ви. Ви кажите српском народу: не може сад бити ништа, треба то бан још да прекува и проштудира.

– Па добро, то је лако?

И казаше господа српском народу у сабору, да бан мора још да — штудира. Сад не може . . .

Кад се већ свршило то, није тешко погодити, како ће бити даље. Доћи ће нека господа из српског клуба бану, да сами, без српског народа, вечерају с њим

Ал ће их на вратима дочекати слуге његове и казаће: Извините, извините! Његовој Преузвишености је врло жао. Ал сад не може: Па знате и сами, да мора да студира — српске захтеве!

А шта ли ће после овога она господа из српског клуба, која су научена, да испод три квочке скупљају јаја?!

Вести из места и са стране.

Промена у старо-бечејској православној општини. Пишу нам из Старог Бечеја: Као што је познато, код нас је захвалио и председник и потпредседник и то не скупштини, но одбору. Како су тиме обезглавили општину, то је епарх. админ. одбор наредио, да се под председништвом изасланика његова, преч. г. проте Бороте одржи скупштина и изабере себи председника и потпредседника. Скупштина је била прошлог понедељника, и изабрала је једногласно за председника Арона Војновића а за потпредседника такође једногласно, Стеву Живковића, лецедера. „Браник“ је на овог потоњег хтео да свали дрвље и камење, међутим, показало се, да скупштинари сасвим друкчије мисле, но „Браник“.

Беседе. Српска народна читаоница у Коренници приређује на дан 13. (25.) фебруара 1900. год. беседу са игранком и томболом. — Српска омладина у Окучанима са својом певачком дружином приређује 13. (25.) фебр. о. г. светосавску беседу с игранком.

Реткост. Читамо у београдским новинама: У породилишту бабичне школе био је пре три дана један редак догађај. Породиља, здрава и снажна сељанка из подунавског округа, родила је дете, које је било тешко преко 5 килограма. Обична тежина новорођена детета може бити највише три или преко три килограма, али 5 килограма, то је велика реткост, која се у стотине хиљада случајева једном може да деси. И поред тога, што је породиља здрава и снажна жена, порођај тако велика детета био је врло тежак, и само брижљивим лекарским настојањем опростила се жена бремена и могуће смрти.

Појео оно чим га туже. Из Београда јављају: Пре извесногa времена нађоше у једној кући на Врачару у хлебу стеницу. Домаћин се нађути на небрежљива хлебара и с тога оде власти на жалбу, понесавши и онај комад хлеба, у коме беше оно „гадно животно“. Када дозваше хлебара пред власт и показаше му, шта је у хлебу нађено, он приступи ближе чиновнику, па узевши му из руке комадић хлеба са стеницом, рече: „Молим лепо, та ово није стеница, већ суво грожђе; ево баш, да се уверите“, и досетљиви „фурунџија“ стрпа комадић хлеба у уста и прогута га. Сад већ није више било доказа, да је у хлебу била стеница и морадоше, хтели не хтели, поверовати досетљивом хлебару, који поједе на њихове очи „корпус деликти.“

Ђаци штрајкују. У Клужу, у Ердељу напустило је учитељску школу 120 ученика и не ће да иду на предавање, догод не буде дигнут са звања управитељ препарандије Орбок. Њега туже, да је ударао ђаке палицом и да их задржава у свом дому, да му помажу у домаћим пословима. Управитељ се правда, да ове обеде нису истините, али ђаци не одустају од своје тврдње и не ће попустити, догод им се захтевима не задовољи. Школски надзорник је позвао ђаке, да се врате у школу, но ови не хтедоше, и поново су тражили, да се управитељ скине. Министар просвете наредио је истрагу.

Удовчево писмо. Једно осигуравајуће друштво добило је ово писмо: „Поштовани Г. Управитељу! Дубоко ожалошћена срца пишем вам ове ретке. Моја љубљена жена Ана рођ. Б. . . ., која је, као што се из књига види, код вашег поштованог завода на 3000 фор. осигурана била, — умре напрасно, и тај ме удар до очајања ожалости. Тешки удар тај задесио ме је данас у 6 сахати у јутру; будите дакле тако добри, те се побрините, да ми се осигурана свота чим пре уручи. Број полице је 21.762. Чистом душом морам рећи, да њој равне жене и матере није било на свету. Да би ствар што брже ишла прилажем вам и њен смртни лист. Сиротица, боловала је само кратко време, али се јако напатила, што ме је неисказано болело. Надам се, да ће ваше благородије све могуће учинити да ме утеши, те не ћу дуго чекати на новац, у ком ћу случају у своје време и своју другу жену код вас осигурати и то на двоструку своту. У великој сам тузи и једино уверење о вашој доброти одржава ме да не паднем у очајање. Молећи да ми се новац што пре пошље, остајем с поштовањем — Јован Мајва, ојађени удовац.

Кратке вести. У Загребу је био у уторак око три сата по подне лак земљотрес. — У Ђитранској болници бачена је у ваздух купаоница у болници. Држи се, да је неко подметнуо у угаљ за ложење динамита. Три болесника ударена су о зид и за тим се испекла у клучалој води. — У Великом Варадину покренуо је посланик угарског сабора Теодор Фаси мисао, да се оснује домољубива румунска лига, која ће радити на споразуму између Мађара и Румуна. За ову ствар купе потписе.—

Нови Сад, 10. фебруара.

Данас је у Н. Саду био избор трећи не скупштинара. Извесни људи који се називају „самостални грађани“, а које увек „помажу“ Браниковци, претили су већ од године дана, како ће они овом приликом окренути све наопако. Па опет су учинили оно, што је било по њих најпаметније, нису се ни појавили на избору. Избор је текао једногласно, те је свршетак избора био заказан у 11½ сати. До тог времена гласало 418 бирача. Пребрајање гласова биће тек по подне. Имена изабраних јавићемо у идућем броју.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

Стигли 10. фебруара.

Беч. (Ориг. тел.) Чеси су закључили, да против министарства Керберова ступају у најжешћу опозицију, шта више опструкцију. Из словенских кругова чује се, да јужни Словени не ће потпомагати опструкцију Чеха, само ће потпомагати захтеве Чеха.

Загреб. (Ориг. тел.) На подстицање Старчевићево до 100 хрватских ђака здерали су таблу са српског академског потпомажућег друштва. Изгазили је с ногама деруђи се: доле са Србима!

Лондон. Подржавају се вести, да је Кронжова војска опкољена.

Преторија. Председник Стејин јавља да је имао борбе са енглеском војском, која покушава да опколи војску Кронжову. И да је Енглезе потукао и натраг сузбио.

Преторија. Вест, да је Ледисмит ослобођен, не потврђују се.

Капштат. Генерал Кронж стигао у Пардаберг. Његове трупе изложене су јакој топовској ватри. Бури се очајно боре.

Шивелеј. Енглези су пробили линију бурску, која опседава Ледисмит. Одлучна битка је на прагу.

Најновије вести.

Из сабора Хрватске и Славоније. У последњој седници овога сабора, говорио је Франк, да је порезна снага Хрватске и Славоније последњих година јако опала. Посланик Брешћенски изјављује у име здружене опозиције, да морају гласати против прорачуна већ и зато, што је бан говорио онако о Реци. Његов говор се противи државном праву Хрватске и Славоније. Др. Мазура напада такође тај говор банов. Каже, онако исто као што је говорио Сел у угарском сабору о Реци, говорио је бан у сабору Хрватске и Славоније. Каже, Угарска је дошла у Реку, као Енглеска у Египат или Аустрија у Босну. А Хрвати не ће никад одустати од Реке, а и Мађари ће остати на свом јогунастом становишту. То ће стање и даље трајати. И он се слаже с изјавом Брешћенскога.

Трговина.

НОВИ САД, 10 (22.) фебруара. Пшеница прве квалитете фор. 7·10 —— н. Пшеница средња ф. 7·— до — н. Пшеница лакша роба фор. 6·50—80 н. Кукуруз у зрну нови фор. 4 40—60 Наполица ф. 6·— до — Јечам нови ф. 5·20—— Зоб ф. 4 60—5 стари у зрну ф. ——— нови у клипови ф. ———

Маст 46 фор. Сланина сува 48 фор. дебела сољена 48 фор. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки	31—33 нов.	живе мере
„ средњи	29—30 нов	
„ лаки	27—28 нов.	

Све од 1 килограма.

Теоци	26–30 нов. по клгр
Јагњци	5–12 фор. по пару
Овци	——— фор. по пару.

Стање воде под Новим Садом.

10. фебруара било је	4·05 мет
11. фебруара било је	4·06 мет

*

Брашно, 22. јан. (3. фебр.) Фино брашно Нумера 0 — 26 кр. — п; — 1. — 25 кр. 40 п. 2. 24 кр 80 п; 3 — 24 кр. — п.; брашно за лебац: Нумера 4. — 23 кр. — п.; 5. — 22 кр. — п — 6. 20 кр. — п; — 7. 16 кр. — п.; — 8. 12 кр 40 п брашно песејано: I. — 18 кр — п.; II. — 17 кр 60 п. мекиње: 8 кр. 40 п; грис прве и друге врсте, 28 кр. 60 п: треће врсте: 28 кр. — п Све од 100 килограма. Цене су парног млина Валтазара Фајта у Новом Саду.

*

Званичне забелешке будимпештанске берзе.

8. (20.) фебр. 1900.

Млинови су и данас умерено куповали. С почетка су се истакли на пијаци, а затим су се повукли, те је промет достигао 16.000 центи.

Пшеница банатска, стара, квалитета по хектолитру од 75 до 81, цене од 50 килограма од 7 круна 25 пот. до 8 кр. 10 п.; потиска стара, квалитета по хектолитру од 75 до 81 цена од 50 килограма од 7 кр. 45 пот. до 8 кр. 25 п.; пештанска, стара, квалитета по хект. од 75 до 81, цена од 50 килограма од 7 кр. 20 пот. до 8 круна; бачка, стара квал. по хкл. од 73 до 75, цена од 50 кр. од 7 кр. 30 п. до 7 кр. 80 п.

Раж прве врсте, цена од 50 кгр. од 6 кр. 25 п. до 6 кр. 35 пот.

Јечам, за пићу од 50 кгр. од 5 кр. 65 п. до 5 кр. 70 п.

Зоб, цена од 50 кгр. од 5 кр. 65 п. до 5 кр. 70 н.

Кукуруз стари, цена од 50 кгр. од 4 кр. 75 п. до 5 кр. 10 п.

Репица, цена од 50 кгр. од 12 кр. — пот. до 12 кр. 50 пот.

Проја, од 5 кр. 30 п. до 5 кр. 80 п.

Маст, 50 кгр. 50 кр. 50 п. до 51 кр. — п.

Сланина, 50 кгр. 43 кр. — п. до 44 к. — п.; сушена 48 кр. — пот. до 49 кр. — п.

Шљиве, босанске 50 кгр. од 15 кр. 50 п. до 28 кр. — п.; славонски пекмез 50 кгр. 18 кр. до 18 кр. 50 п. српски пекмез 16 кр. до 16 кр. 50 п.

Течај златног и сребрног новца на будимпештанској берзи.

8. (20.) фебр. 1900.

Дукати	11 кр. 43 п.
Наполеондори (20 франака)	19 кр. 29 п.
Угарска златна рента (од 100 круна)	98 кр. 60 п.
Угарска крунска рента	94 кр. 10 п.
Аустријска златна рента	99 кр. 70 п.
Немачке државне марке (од 100 мар.)	118 кр. 21 п.
10 фунти стер. мењачки курс у Лондону)	242 кр. 52 п.

ПРОДАЈА ВРШАЋЕ МАШИНЕ.

Продајем своју сопствену нову вршаћу машину од 6 коњских снага. Машина је нова, само једаред је вршено на њоји. — Под повољним условима продаје се. Ко има вољу купити, нека се изволи обратити на мене као власника.

Милош Завишин млађи,
У Ст. Стапару.

1—1 52

Продајем своју

ПУСТАРУ

звана Кутић између Озара и Товарника 585 јутара добре земље и 500 јутара орање земље са свима зградама. Уједно продајем и

ПАРНИ МЛИН

који је на пустари, вршаћу и сејаћу машину и нешто фундуса. — Купац који жели може и са усевом купити и може и са усевом купити и може одма у посед доћи а отплаћивање је амортизација са $4\frac{3}{4}$% а остало са 6% отплаћивања

Тоша Богдановић,
У Руми.

1—2 51

ОГЛАСИ.

ОТВАРАЊЕ ГОСТИОНЕ

Поштов. публици из места и околине јављам да сам **народну пивницу,** у ћурчијској улици пређе г. Радована Попова купио и да ћу исту даље водити под својим именом.

Отварање **народне пивнице** биће 1. марта т. г. п. р. и молим учтиво за многобројну посету, а за тачну послугу чиста пива и ваљана јела постараћу се, да своје пошт. госте у свему задовољим.

У Н. Саду, 10. (22.) фебруара 1900.

Ђура Танкосић, опанчар
гостионичар.

54 1—3

Српско народно позориште.

Недељни ред позоришних представа.

У петак 11. фебруара: **„Карлова тетка“.** Шала у 3 чина, написао Тома Брандон.

У недељу 13. фебруара први пут: **„Дојачка клетва“.** Слика из народног живота у 4 чина, с певањем, написао Љубинко, музика од Д. Јенка.

ПОЗИВ

НА

XIV. РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

ПРВЕ СЕНТОМАШКЕ СРПСКЕ ЗАДРУГЕ

КАО ДРУЖИНЕ

ЗА УЗАЈАМНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ

У СЕНТОМАШУ

која ће се одржати у четвртак 7. марта 1900. год у 9 сати пре подне у задружним просторијама.

ДНЕВНИ РЕД:

1. Оверовљење присутних чланова и поднашање закључних рачуна са извештајем управнога и надзорнога одбора.
2. Предлог о подели чисте добити и раздружењу III. кола.
3. Брисање из чланства са уплатом заостали честичара
4. Предлог управнога одбора о оснивању V. кола.
5. Предлог управнога одбора о оснивању сталнога резервнога фонда — евентуално о допуни задружних правила.
6. Давање опроснице управноме и надзорноме одбору.
7. Избор управнога и надзорнога одбора.
8. Избор четир фирмацајхнера
9. Избор 5 чланова за оверовљење записника.

Из седнице управнога одбора „Прве сентомашке задруге као дружине за узајамно помагање и штедњу“ држане у Сентомашу, 14. фебруара 1900. год.

УПРАВА.

XIV. РАЧУН ИЗРАВНАЊА ПРВЕ СЕНТОМАШКЕ СРПСКЕ ЗАДРУГЕ КАО ДРУЖИНЕ ЗА УЗАЈАМНО ПОМ. И ШТЕДЊУ ЗА 1899.

РАЧУН ИЗРАВНАЊА.

ИМАЊЕ.	фор.	нов.	ДУГОВАЊЕ.	фор.	нов.
Рачун прима меница и обвезница — —	117154	—	Рачун честица III. кола — — — —	40579	80
Рачун предујма III. кола — — — —	25118	—	Рачун делимка III. кола — — — —	12396	71
Рачун предујма IV. кола — — — —	6041	—	Рачун резервног фонда III. кола — —	3143	18
Рачун намештаја — — — — — —	176	—	Рачун честица IV. кола — — — —	23680	40
Рачун Српске Банке — — — — —	3544	20	Рачун делимка IV. кола — — — —	1109	57
Рачун благајнице — — — — —	818	41	Рачун резервног фонда IV. кола — —	175	20
			Рачун улога на штедњу — — — —	50310	02
			Рачун Српске Банке у Загребу — —	6000	—
			Рачун Српске задруге у Новом Саду —	7500	—
			Рачун Срп. чест. кред. завода у Новом Саду	2500	—
			Добитка за 1899. год. — — — —	5456	73
	152851	61		152851	61

РУЧУН ГУБИТКА И ДОБИТКА.

ГУБИТАК.	фор.	нов.	ДОБИТАК.	фор.	нов.
Рачун државног пореза — — — —	836	48	Рачун камата — — — — — —	13896	33
Рачун општинска прореза — — — —	326	08	Рачун закаснине — — — — —	54	92
Рачун задружног трошка — — — —	664	79	Рачун преписа — — — — — —	43	50
Рачун углавниљене камате улога — —	2736	73	Рачун делимка — — — — — —	20	—
Рачун исплаћене камате улога — — —	559	83			
Рачун станарине — — — — — —	187	50			
Рачун камате зајма — — — — —	1408	35			
Рачун плате — — — — — — —	1490	—			
Рачун пристојбе — — — — — —	329	86			
Рачун коморске пристојбе — — — —	18	40			
Добитак за 1899. год. — — —	5456	73			
	14014	75		14014	75

У Сентомашу, 31. децембра 1899. године.

Благајник: **Павле Шегуљев** с. р. Управитељ: **Милош Рунић** с р Књиговођа: **Божидар Продановић.**

Прегледано, са главним и споредним књигама сравњено и за добро нађено.

У Сентомашу, 14. фебруара 1900. године.

50 1—1

НАДЗОРНИ ОДБОР:

Милан Ј. Настић с. р., перовођа. **Јеврем Миковић** с. р. председник. **Витомир Рунић** с. р.

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.